

اختلال رشد در کودکان

با توجه به اینکه شرط لازم برای دستیابی به توانمندیهای ذهنی و جسمی کودکان مراقبتهای درست دوران کودکی میباشد لذا پیشگیری از بروز اختلال رشد میتواند راهی برای تضمین رشد جسمی و ذهنی و کسب تکامل در کودک می باشد. زمانی که کودک در افزایش وزن، قد و دور سر به طور طبیعی ضعف داشته باشد اختلال رشد اطلاق میشود. این واژه زمانی استفاده میشود که هیچ تشخیص دیگری برای توجیه این مسئله وجود نداشته باشد. سن شایع آن ۵-۱ سالگی است.

علائم شایع اختلال رشد در کودک :

دور سر، وزن و قد در این کودکان به طور طبیعی رشد نمی کند. مهارتهای حرکتی این گونه کودکان از جمله چرخیدن در تخت، نشستن، ایستادن، راه رفتن و مهارتهای ذهنی و اجتماعی مانند صحبت کردن معمولاً دیرتر از حالت طبیعی سایر کودکان ظاهر میشود. در صورت عدم توجه و پیگیری مشکلات کودک عوارضی مانند ناتوانی و معلولیت دایمی ذهنی، عاطفی، یا جسمی، و رشد جسمی کودک ناکافی کودک که از لحاظ نمو نیز دچار نقص خواهد بود را به همراه خواهد داشت.

عوامل احتمالی افزایش دهنده فطره: این عوامل نیز به دودسته تقسیم میشود: عوامل جسمی شامل بیماریهای مزمن و مادرزادی کودک مانند بیماریهای غدد درون ریز (تیروئید، فوق کلیوی)، نوزاد نارس و عوامل غیر جسمی شامل: سوء تغذیه، بی تجربگی والدین، محیط زندگی شلوغ یا غیر بهداشتی، محیط عاطفی نامناسب (مثل عدم رسیدگی به کودک) سوء رفتار و یا طرد نمودن کودک، والدینی که در یک محیط عاطفی نامناسب بزرگ شده اند و یا آموزش ندیده اند.

اقدامات تشخیصی:

اندازه گیری مکرر قد، وزن، و دور سر، آزمونهای سنجش تواناییهای ذهنی و روانی؛ آزمایش خون، از جمله بررسیهای هورمونی و عکس برداری از مچ دستها برای تعیین سن استخوانی که معیار خوبی برای رشد بدن به شمار می رود.

توصیه ها :

کودکان از رشد سریع برخوردارند لذا باید از بدو تولد تا دوسالگی به فواصل معین وزن شوند. چنانچه درست وزن نگیرند، مشکلی وجود دارد که باید به آن توجه شود. چنانچه کودک در ۶ ماه اول عمر فقط شیر مادر را دریافت کند از رشد خوبی برخوردار خواهد بود.

تغذیه با شیر مادر کودک را در مقابل بیماریها محافظت می کند. شیرخوارانی که از شیر مادر محروم هستند ممکن است به راحتی کودکانی که با شیر مادر تغذیه می شوند یادگیری نداشته باشند. چنانچه کودکی به مدت دو ماه وزن نگیرد ممکن است نیاز به دریافت مواد مغذی بیشتری داشته باشد، بیمار باشد یا نیاز به توجه و مراقبت بیشتر داشته باشد. لذا وظیفه والدین و کارکنان بهداشتی درمانی کشف سریع علت و رفع آن است. ثبت مستمر روند رشد کودک در کارت رشد بیانگر وضعیت سلامتی وی میباشد. اگر منحنی رشد کودک سیر بالا رونده داشته باشد او خوب رشد می کند ولی چنانچه صاف و یا نزولی شود جای تامل و نگرانی خواهد بود. مواردی مانند افزایش وعده های غذایی، تنوع در نوع غذا، محبت کردن بیشتر به کودک و یا اگر کودک بیمار است در وعده های کم و مکرر غذا دادن و پس از بهبودی افزایش وعده های غذایی، مغذی کردن غذای کودک با افزودن جوانه گندم، کره یا روغن مایع و رفع علت زمینه ای در بهبود مشکل موثر می باشد.